

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Kupčica Licejska
Ljubljano

... je v
lov ... arg 3 (v starem
rotovžu), pritličje, levo.
Rokopisi se ne vrnejo.

Štev. 48

Ptuj, 25. decembra 1921

III. letnik

Maribor, Celje, Ljubljana.

Iz Slovenjgradca smo dobili dopis:

Po časopisju se je vnel zanimiv boj o razdelitvi Slovenije. Ljubljana zagovarja avtonomijo z enim središčem, Ljubljano samo, ker se boji za svojo pozicijo. Toda zgubili smo Notranjsko in Primorje, skoraj polovico cele Slovenije, povrhu še Koroško, in Ljubljana, nekdanje zemljepisno središče, je postavljena ob periferijo. Po ustavi pa nasprotno ena pokrajinska uprava ne sme imeti preko 800.000 prebivalcev. Kakor je torej Slovenija kolikor je je v Jugoslaviji, premajhna in njeno središče preveč na periferiji za avtonomno močno upravo, tako da je cela Slovenija prevelika za pokrajinsko upravo, ker ima preko 8000.000 prebivalcev. Zato se opravičeno poteguje Maribor za isto čast kakor Ljubljana in Slovenija naj bi bila razdeljena v dve pokrajinski upravi, v eno z Ljubljano in v drugo z Mariborom. Čuje pa se tudi tretji nasvet: enotna Slovenija s središčem v Celju. Kdo ima torej prav?

Po ustavi treba državo enotno razdeliti v pokrajine; ako pa naj te pokrajine pravilno in dobro upravljamo, morajo imeti središče sredi svojega ozemlja, ker le iz srede ven je mogoče uspešna civilna in vojaška uprava, in le v zemljepisno središče ima ljudstvo z dežele najbližjo pot do uradišča. Svetoval je torej prav že v „Našem Glasu“ pisatelj J. Z., naj bi se vsi okraji ob meji nekdanje Avstro-Ogrske, torej Brežice, Krško, Rateče, Rogatec, Ljutomer, Gor. Radgona itd. tako razdeli, da bo uradišče sredi okraja in se po možnosti izbriše meja med Slovenci in Hrvati, ki itak ni naravna, kajti Belokranjci so bolj Hrvatje, Križevci pa bolj Slovenci, Prekmurci pa tako oddaljeni, da bi jim bilo treba prisloniti Medjimurje. — Ob avtonomiji Slovenije bi torej bilo njeno najprikladnejše središče Celje, ker bi bila uprava finančno najcenejša: in to je prvo!

Tri sestre.

Simbolična slika iz Božiča. Spisal Ivo M.

Zima je razpela svojo belo odejo. Zvezde so se skrivnostno lesketale v temni noči. Veter je vil mlada drevesa, da so ječala bolečin. Vse je bilo tako mrtvaško tužno, kakor v dušah treh sestri, ki so hitele po ozki gazi skozi vihar. Lasje so jim frfotali, krila vihrala in tesno so se zavijale v tenke ogrinjače.

Tuga je vladala v njih dušah, ker šle so življenju nasproti. Marsikatero deklo — je že potisnil vihar življenja ob tla in je uničil. Ko so poslušale smrtni trepet mladih dreves, so se nehote zavedale svoje usode, kateri gredo nasproti. Še tesneje so se ogrinjale v svoje ogrinjače in hitele v noč. Iz dalje je zabliščalo četvero prijaznih oči — oken domače hiše. Na pragu so si otresle sneg in vstopile v hišo. Ob ognjišču je stala mati vsa gubasta z molkom v roki. Materi je pokalo srce bridkosti, ko zagleda svoje hčere, svojo suho roko je iztegnila ter pokazala na

Dandanes je pot iz Lendave v Ljubljano dolga toliko dnij, kakor je z Rakeka do Ljubljane ur, in to je vendar neprimerno. Ljubljana se torej ne poteguje zase, ako hoče vse Slovence imeti skupaj, ker je preveč ob robu.

Po ustavi pa je ta kompleks prevelik, torej se mora in tudi more razdeliti. Brezdvomno je namreč Maribor duševno in trgovsko središče Drave, tako kakor je Ljubljana enako središče Save, pokrajine, torej treba razdeliti po porečjih in namestnik Hribar je prav storil, ako je Celje prisodil Ljubljani, razdelivši Slovenijo v dve upravni telesi. Nekaj podobnega je že pisala „Nova Doba“ v Celju, kar je tem važnejše, ker treba stare kronovinske meje kolikor mogoče zbrisati in se otresti raznih Štajercev, Kranjcev itd., kajti dandanes smo Jugoslovani!

Kakor je torej žalostno, da se politikuje celo pri takih tako stvarno resnih zadevah, kjer odločujejo stroški države in zamuda občinstva, ne pa muke posameznih strank ali celo kako glasovanje po koroškem vzorcu s fijaskom na obe strani, tako je na drugo plat prav, da si prizadeti faktorji povejo resnico v obraz in Ljubljana in Maribor sta to delo korenito storila. Resnica je namreč, da je Ljubljana svojo središčnost od nekdanj preveč izkoriščala zase in sta ji bila ob prevratu napoti Celovec in Maribor (zato smo prvega izgubili, drugega pa komaj rešili!), tako pa je tudi res, da cvetoči Maribor dela sebi isto pot, ki jo je bila vajena Ljubljana. V široki Jugoslaviji moramo pač opustiti ozkosrčne nazore nekdanje avstrijske Slovenije! Prepričan med brati pa je najlažje končati s kompromisom in tudi v našem slučaju je umesten: Ljubljana bo morala pozabiti na stare sanje, Maribor pa naj pozabi na mejo ob Savi in žrtvuje Celje, ki gleda bolj proti jugu in se dandanes meje ne delajo ob vodi, saj ima Sava veliko bodočnost za porečni promet, tovarne, elektrarne itd., ki bi jih meja le zadrževala. Torej:

mrzlo ognjišče. Sestre so razumele — tihota je zavlada v izbi.

Sveča je dogorevala — sestre so strmele s poluzaprtimi očmi v temo. Kakor sen je bilo za njimi njihovo trudopolno življenje, revščine, zaničevanja in poniževanja polno. Bolj trudno so legale, kot sotovarišice v vasi, a manjše je bilo plačilo. Bolj so bile delale, bolj se trudile, a ni prišla sreča čarobna. Cvetja jim zemlja ni rodila, trnje in osat sta bila plačilo revam. Sodružice so bile že neveste zale, gorske rože so še samovale. Glavnega ni imela nobena sestra, denarja, vladarja sveta. Tihota je, le jagode molka rožljajo — mati moli za srečo svojih hčera.

Tudi sestre so sklenile roke in šepetale iskreno molitev.

Zunaj se je slišalo zamolklo trkanje na vrata, mati je s trudnimi koraki odšla v vežo, odprla vrata in vprašala: „Kdo je, ki trka pri nas, revni smo, a skorja kruha je še pri hiši za lačnega in postelja za trudnega.“ V hišo je vstopil visok človek v črnem duhovniškem talarju s popotno palico v roki. Obraz mu je blede — poteze so izražale energijo, do pasu se mu je vila srebrnosiva brada.

porečje Save Ljubljani, porečje Drave Mariboru. Dr. R.

Opomba uredništva: S tem člankom se strinjamo le v toliko, kolikor zagovarja razdelitev v dve oblasti, v mariborsko in ljubljansko.

Zavzemamo pa stališče, da ima celjski okraj pripasti k Mariboru. Pred vsem so mesta Celje, Ptuj in Maribor glede svojega obseja v narodnostnem oziru drug drugemu slična ter se imajo udeleževati pri vseh teh treh mestih ista načela v upravi in politiki.

To so obmejni kraji v najožjem smislu besede, v katerih vlada še nacionalno načelo ter ima vladati do časa, ko bo absorbiran tu narodni element.

K Celju spada narodostno silno zavedna Savinjska dolina, ki je za mariborsko oblast potrebno.

Glavni vidik pri razdelitvi Slovenije mora biti za nas salus rei publicae t. j. blagor države, pred katerim stopi v ozadje delitev po porečjih, ki bi sicer gotovo bila vpoštevanja vredna.

Pojma „Štajerc“ in „Kranjec“ odpadeta ker bi itak del „Štajerske“ pripadel „Kranjski.“

Trdimo tudi mi, da bi se primerno našim potrebam vladalo le iz Maribora.

Ljubljana posebno tudi sedaj po prevratu ni imela za nas nikdar pravega smisla. Trpeli smo vsled tega mnogo.

Alkoholna in protialkoholna statistika za Slovenijo v letu 1920.

Koncesijoniranih gostilničarskih in krčmarskih obrti se izvršuje v Sloveniji 6026. Te obrti so v smislu obrtnega reda drž. zak. št. 89 z dne 16. avgusta 1907, čl. 16, razdeljene sledeče:

toči in na drobno prodaja pivo, vino, sadjevec in žgane opojne pijače 3122, pivo, vino in sadjevec 2599, žgane opojne pijače 305 obrtnikov.

„Mir z Vami, dobri ljudje“ je dejal ter se ozrl po nizki koči. Mati je prižigala luč — sestre pa so radovedno ogledovale prišleca.

„Kdo ste, duhovni oče, da prihajate v naš nesrečni dom?“ je vprašala najstarejša.

Starec se je milo nasmehnil ter dejal: „Niso vedno oblačni dnevi — in ako pride svetel dan, se ga tembolj radujemo.“

„Za nas ni bilo svetlega dneva in ga ne bo,“ je bridko potožila mati.

„Prihaja“, se je nasmehnil starecpreroško. „Prihaja“, je nadaljeval, „ko bo v koči vladalo veselje, ko bodo tvoje hčere neveste, ko boš ti, mamica, pestovala vnuke.“ Mati je zaihtela, hčere so nemo zrle v tujca. Zunaj je divjal veter, so ječala mlada drevesa. — — —

Zora je sinila, solnce izšlo čarobno in krasno. Vse se je zaiskrilo v tisočerihih dijamantih —

Kočice ni več bilo, dvigala se je ponosna palača, s trudom pridobljena, od mira in dela prinesena, od Božiča blagoslovljena.

Srbija, Hrvatska in Slovenija so bogate kraljice postale, v razkošni palači kraljevale.